ชื่อแนวปฏิบัติ แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองช่องทางด่วนในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

ชื่อผู้พัฒนา นางสาวปิยวรรณ วันกาโย นางสาววิลาวัลย์ วังซ้าย และ นางสาวธารทิพย์ มณีวรรณ
หน่วยงาน กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลันเป็นภาวะฉุกเฉินทางระบบประสาทที่เป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตและความพิการระยะยาว โดยการเข้าถึงระบบการรักษาอย่างรวดเร็วมีผลโดยตรงต่อผลลัพธ์ทางคลินิก จากข้อมูลสถิติของงานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2566–2568 พบผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจำนวน 301, 296 และ 243 ราย ตามลำดับ และพบว่ายังมีผู้ป่วยจำนวนหนึ่งเข้าถึงการรักษาล่าช้า ส่งผลให้สูญเสียโอกาสได้รับการรักษาด้วยยาละลายลิ่มเลือดหรือการเปิดหลอดเลือดด้วยสายสวน วัตถุประสงค์ของการพัฒนาแนวปฏิบัติครั้งนี้เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองช่องทางด่วนในระบบการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติการแพทย์ฉุกเฉินระดับสูง (ALS) โรงพยาบาลลำปาง โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือ

โดยการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ตามกรอบ PICOT จากฐานข้อมูล PubMed/MEDLINE, Scopus และ Cochrane Library ระหว่างปี ค.ศ. 2013–2026 ได้หลักฐานที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกจำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วย Clinical Practice Guidelines 3 เรื่อง, Systematic Review and Meta-analysis 1 เรื่อง และ Cohort Studies 2 เรื่อง นำหลักฐานมาประเมินคุณภาพตามแนวคิด National Health and Medical Research Council (NHMRC) และเกณฑ์ของ Melnyk และ Fineout-Overholt (2023) ก่อนสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติการพยาบาล 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินภาวะสุขภาพ 2) การวางแผนและการจัดการ 3) การปฏิบัติการพยาบาล 4) การสอนและให้คำแนะนำ และ 5) การบันทึกทางการพยาบาล

การจัดระบบเพื่อรองรับแนวปฏิบัติ โดยมีการจัดทำ Clinical Algorithm สำหรับการคัดกรองและส่งต่อผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลันในระยะก่อนถึงโรงพยาบาล คู่มือแนวปฏิบัติการพยาบาล แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย Stroke Fast Track และแนวทางการสื่อสารข้อมูลสำคัญระหว่างทีม EMS กับห้องฉุกเฉิน พร้อมกำหนดแผนการอบรมพยาบาลวิชาชีพในรูปแบบการบรรยายการฝึกปฏิบัติ และการทบทวนกรณีศึกษา ระยะเวลา 1 วัน รวมทั้งกำหนดระบบนิเทศติดตามทุก 3 เดือน โดยหัวหน้าหน่วยงานและพยาบาลผู้รับผิดชอบงานโรคหลอดเลือดสมอง

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ผลลัพธ์ร่วม ได้แก่ การลดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มมีอาการจนเข้าสู่ระบบ Stroke Fast Track การเพิ่มความถูกต้องของการส่งต่อผู้ป่วยเข้าสู่ระบบ Stroke Fast Track และการเพิ่มโอกาสเข้าถึงการรักษาด้วย Reperfusion Therapy ส่วนผลลัพธ์ทางการพยาบาล ได้แก่ พยาบาลสามารถประเมินและคัดกรองผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐาน มีความรู้ ความมั่นใจ และสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองในระยะก่อนถึงโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถบันทึกข้อมูลสำคัญได้อย่างครบถ้วนและเป็นระบบ

คำสำคัญ โรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลัน, Stroke Fast Track, ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน, Med PACS, แนวปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์